

Helena Waris

KIMEERIT

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Kirjailija kiittää Taikea saamastaan tuesta
Copyright © Helena Waris ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-44966-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Prologi

Murretun seinän takaa paljastui vielä yksi sinetöity kammio.

- Sir, kaivaja painoi päänsä kumarrukseen ja astui sivuun khakiasuisen lordi Whitleyn harppoessa ahtaassa ja hämärässä käytävässä hänen ohitseensa aukolle.

- Ei sarkofagia, lordi totesi pettyneenä. Hän oli nojautunut kammion puolelle ja nosti kaasulamppua ylemmäksi nähdäkseen peräseinälle asti. - Mitä noissa neliskanttisissa kiviarkuisissa on?

- Luita, sir. Öljyhiekkaan upotettuja luita. Nopeasti katsottuna näyttävät olevan koiraeläimestä peräisin, mutta emme tiedä vielä tarkemmin.

- Luita? Pelkkiä luita?

- Niin, sir.

- Hmh, lordi Whitley tuhahti ja vetäytyi takaisin käytävään, joka vietti ylöspäin kohti parin sadan metrin päässä auringonvalossa kylpevää kulkuaukkoa. - Johan on.

- Mitä haluatte, että teemme arkuille, sir?

Lordi Whitley hieroi tovin leukaansa. Sitten hän oikaisi selkäänsä.

- Otetaan ne mukaan. Vien ne tuliaisina kapteeni Sandertonille. Hän on koiraihmissiä.

1. luku

– **M**itä varten te huudatte?
Katsoin pieneen keittiöön ahtautunutta perhettäni. Isoveljeni Jonin ja vanhempieni välinen sanaharkka oli kantautunut kolmannessa kerroksessa sijaitsevaan huoneeseeni asti. Yleensä heidän väittelynsä loppuivat siihen, että veljeni lähti talosta ovet paukkuen, mutta nyt hän seisoj jääkaapin edessä kädet uhmakkaasti puuskassa, eikä näyttänyt aikovan paeta minnekään. Hänen ruskeiden silmiensä katse oli päättäväinen ja periksiantamaton. Näin heti, ettei tämä ollut mikään tavallinen kiista.

Isäni nojasi tiskipöytään rystysillään ja tuijotti likaisia astioita. Hänen hartiansa liikkuivat kiivaasti edestakaisin, kuin hän olisi palautumassa kovasta rasituksesta. Hän vaikutti kiukustuneen sekä veljelleni että äidilleni, ja kamppaili säilyttääkseen malttinsa. Äitini puolestaan nyhkytti pienelle takapihal- le johtavan lasioven ääressä ja näytti harmaassa villatakissaan hauraalta ja kutistuneelta. Hänen hopeanvaaleat hiuksensa olivat karanneet nutturalta ja hän tuoksui hennosti rosmariinille. Kumpikaan vanhemmistani ei katsonut minuun eikä vastannut kysymykseeni.

Puolta tuntia aiemmin Jon oli ollut videopuhelemassa huoneessaan. Olin kuullut hänen tyttöystävänsä, Iriksen, naurun, joka oli kuplinut seinän läpi omalle puolelleni. Jon ja Iris olivat varsinaiset kyyhkyläiset, enkä kestänyt kuulla heidän imelää

kuherteluaan, joten olin kömpinyt tyynyn päälle leveälle ikkunalaudalleni, laittanut korvilleni kuulokkeet ja valinnut umpimähkään ihmissusia käsittelevän podcastin kuunneltavakseni. Seuraavaksi olin havahtunut siihen, kun äiti pudotti pyykkikopan huoneittemme edessä olevalle tasanteelle ja ryntäsi rappusia alaspäin isää huutaen.

- Mikä sille tuli? olin kysynyt kuulokkeitani kohottaen, kun Jon noukki kumolleen kellahtaneesta kopasta omia paitojaan.

- Se kuuli, että tartuin sähköpostissa tulleeeseen tarjoukseen ja otin Iriksen kanssa dna-testit. Siitä se sai kohtauksen, veli oli puuskahtanut ennen kuin lähti äidin perään.

Kun podcast oli loppunut, riidan äänet kantautuivat alhaalta. Pyykkikoppa lojui yhä kumollaan oveni edessä ja pursusi vaatteitani.

Katsoin vuoron perään vanhempiani ja veljeäni. Tuntui inhoitavalta. Perheeni oli yleensä hyvin sopuisa, mutta nyt ilmapiiri oli jännittynyt.

- Niistä dna-testeistäkö tämä johtuu? kysyin äänensävyllä, joka antoi ymmärtää minun olevan Jonin puolella, vaikken tiennyt asiasta mitään. Olin aina Jonin puolella.

Äiti kääntyi lasioven edessä hitaasti itseään halaten ja näin hänen itkuiset silmänsä.

Milloin äiti oli itkenyt viimeksi? Olinko edes nähnyt hänen itkevän koskaan? Se oli harvinaista. Äiti ei vetistellyt elokuvien loppukohtauksille eikä liikuttunut naapurien vauvasta, hän oli yleensä niin hillitty. Mutta nyt jokin kulissi oli pettänyt.

- Nora, kulta. Olemme isänne kanssa yrittäneet painottaa teille kummallekin, että perhelääkärimme Larsson on se, jonka puoleen käännytään kaikissa lääketieteellisissä asioissa, äiti aloitti nikotellen. - Että hän on se, joka ottaa teistä verinäytteet,

pissanäytteet, ihan kaikki. Eikä kenenkään muun tarvitse päästä käsiksi tietoihinne.

Äiti piti tauon ja haukkoi henkeään. Sitten hän jatkoi:

- Se, että Jonin dna-näyte on nyt Genimedicillä, kansainvälisellä lääketieteellisellä toimijalla, merkitsee sitä, että kenellä tahansa on mahdollisuus nähdä testin tulos...

- Jumalauta! Sukututkimusfirmoilla on jo ainakin miljardin ihmisen tiedot! Jon pillastui. - Mitä väliä on meikäläisen yksittäisellä näytteellä? Eri asia, jos olisin rikollinen, murhannut jonkun ja jättänyt dna:tani rikospaikalle, mutta kun en ole! Olen nuhteeton peruskansalainen, joka ei vaan sattumoisin tiedä äitinsä puoleisesta suvusta mitään! Sori, kun haluan varmistaa olenko kenties läheistä sukua tyttöystävälleni ennen kuin alan lisääntyä hänen kanssaan! Onko sen selvittäminen kielletty?

Jonin ääni nousi karjunnaksi ja hän haroi tummia hiuksiaan, jotka jäivät sojottamaan pääläelle piikikkääksi pehkoksi. Ihmettelin, miksi isä antoi hänen meuhkata tuolla tavalla äidille. Yleensä isä piti äidin puolia.

- Ylipäätään koko perhelääkärihomma on ihan aikansa elänyt, kuin jostakin pimeiltä vuosisadoilta! Jon jatkoi ivallisella äänensävyllä. - Luuletteko tosiaan, että Nikkakin lähtee hakemaan e-pillerireseptinsä Larssonin *sedältä*? No ei todellakaan!

Vaihdoin asentoani kiusaantuneena Jonin viitatessa minuun. Hän oli kutsunut minua aina nimellä Nikka, vaikka nimeni oli Nora.

Olin kyllä sanonut veljelleni juuri noin. En luottanut siihen, että Larssonin *setä* olisi pitänyt intiimit asiani omana tietonaan. Ne vuotaisivat äidille ennen pitkää. Tiesin, että äiti ja Larsson soittelivat viikoittain, vaikkei äidillä ollut mitään kroonista sairautta. Vai oliko sittenkin?

Katsoin äitiä. Hän ei näyttänyt mielestäni sairaalta, ainoastaan hyvin uupuneelta. Äiti parka! Minun kävi häntä sääliksi ja halusin mennä lohduttamaan häntä, mutta jostain syystä jäin aloilleni.

- Minun olisi pitänyt tehdä teille selväksi, ettette saa koskaan antaa mitään näytettä yhdellekään ulkopuoliselle taholle. Tämä on minun vikani, ja minun täytyy sietää seuraamukset, äiti vaikersi. - Mutta halusin vain suojella teitä!

- Suojella miltä? Jon huusi. - Normaalisti elämältä?

Isä kohottautui pöydän äärestä ja katsoi äitiä.

- No niin, Em, ryhdistäydy, hän sanoi kykenemättä peittämään ärtymistään. Katseessa oli selkeä moite. - Meidän on aika pistää töpinäksi. Joten kerrotko sinä vai minä?

- Älkää vaan paljastako, että me ollaan kuuluisan natsin tai jonkun karmivan diktaattorin jälkeläisiä! Jon parahti. - En nimittäin keksi mitään muuta järkeen käypää seikkaa, miksi meidän pitäisi piilotella dna-näytteitämme. Ellette sitten... Äkkiä Jon jähmettyi. - Ellette sitten ole sisko ja veli!

Äiti vilkaisi isää merkitsevästi. Tunsin kylmän vihlaisun rinnassani.

- Oletteko te sisaruksia? kysyin vanhemmiltani pelästyneenä ja ääneni karkasi kimeäksi.

- Emme tietenkään, höppänät, äiti vastasi nopeasti ja hänen kasvoillaan vilahti hymyntapainen, mutta vain silmänräpäyksen ajan, sitten hän vakavoitui jälleen.

- Mitä me sitten kannetaan? Koska geeneistähän tässä on kyse, eikö niin? Jon tiukkasi.

- Se ei ole ihan helposti selitettävissä, äiti alkoi sopertaa. - Meidän perimässämme on sellaista, mitä normaalilla ihmisellä ei ole...

- Meidän? Keitä sinä tarkalleen tarkoitat? kysyin, vaikka arvasin jo vastauksen äidin isään luomasta katseesta.

- Isänne on... tuota... normaali, hän sanoi. - Mutta me muut... Minä, sinä ja Jon...

- Mitä me ollaan? Kerro jo! Jon ärähti kärsimättömänä ja pamautti nyrkkinsä voimalla jääkaapin oveen. Viereisen kaa-pin päältä tippui saniainen, jonka saviruukku halkesi kahtia lattiaan osuessaan. Multa levisi matolle viuhkaksi. Kukaan ei tehnyt elettäkään alkaakseen siivota, joten minäkään en liikah-tanut, vaikka seisoinkin lähimpänä sotkua.

Isä suoristi selkänsä ja katsoi minuun.

- Teidän äitinne puolelta tulee... rasite, isä sanoi ja huoma-sin kuinka harkiten hän asetti sanansa. Hän katsoi minua kuin anteeksipyytäen, sitten hänen silmänsä siirtyivät Joniin. - Te olette lääketieteellisiä ihmeitä. Sensaatioita. Te kumpikin, sekä teidän äitinne. Teidän mahdottoman sukulinjanne olisi kai-ken järjen mukaan pitänyt surkastua, tai vähintäänkin sulau-tua muuhun väestöön ja hävitä jo tuhansia vuosia sitten.

Isän käsi teki voimattoman heilahduksen meidän kolmen suuntaan.

- Mutta siinä te silti olette.

Keittiöön laskeutui hiljaisuus. Seinäkellon hoikka sekuntiviisa-ri naputti hermostuneesti tahtia.

- Mielestäni tuo ei kuulosta sellaiselta seikalta, jonka ta-kia näytteittemme pitäisi pysyä salassa, Jon totesi lopulta. - Jos meiltä löytyy jokin harvinainen, sanotaan nyt vaikka sukupuu-ton voittava geenivirhe, niin sen pitäisikin olla julkinen tieto! Jos me ollaan sensaatio, niin eikö tutkijoilla pitäisi olla mah-dollisuus tutkia meitä? Mehän ollaan hitto vie superihmisiä! Vai ymmärsinkö ihan väärin?

Näin äidin värähtävän. Isäkin näki sen ja harppoi pöydän toiselle puolelle ottamaan äidin kainaloonsa. Erimielisyydet

oli näköjään pyyhkäisty hetkessä näkymättömiin ja isä oli taas se tuttu äidin puolustaja, jona hänet tunsin.

- Ette te superihmisiä ole. Samalla tavalla vuodatte verta ja saatte flunssia kuin ketkä tahansa, isä tuhahti kuin vähätellen.

- Teitä ei ole ilmiannettu tutkijoille, koska suvussanne on erittäin huonoja kokemuksia lääketieteellisistä kokeista, hän vastasi jämäkästi.

- Kenen suvussa? kysyin nopeasti.

Äiti oli kertonut meille olevansa orpo ja kasvaneensa nuoruusvuosiinsa asti itävaltalaisessa luostarissa. Hän oli sanonut, ettei tiennyt biologisesta perheestään mitään. Oliko hän valehdellut meille kaikki nämä vuodet?

- Äitinne perhe joutui tiedemiesten käsiin, isä paljasti hiljaa, kun äiti oli edelleen kykenemätön puhumaan. - Ja he kuolivat.

- Kuolivat? toistin järkyttyneenä ja vilkaisin veljeäni. Jonin kasvoilla ei näkynyt mitään, aivan kuin hänet olisi veistetty vahasta.

Äiti huokaisi raskaasti ja nyyhkäisi: - En koskaan tuntenut isääni ja sisaruksiani. He menehtyivät ennen syntymääni. Ja äitini muutamaa vuotta myöhemmin, hän tosin aivan luonnollisesti. Mutta en muista häntäkään.

Olin tyrmistynyt. Äiti oli pitänyt tämän salassa vuosikymmeniä!

- Mutta sinä olet elossa, vaikka muut kuolivat, Jon sanoi äidille hyytävästi, ja ihmettelin miten hänestä ei löytynyt tippaakaan empatiaa näin kamalan totuuden edessä.

Äiti ei näyttänyt järkyttyvän hyökkäyksen jatkumisesta, vaan vastasi sovinnollisesti:

- Niin. Säästyin sen takia, että biologinen äitini piti raskautensa salassa ja onnistui synnyttämään minut tutkijointen

tietämättä. Hän järjesti minut heti syntyessäni turvaan, vaikka se tarkoittikin sitä, että hänen oli luovuttava minusta. Se oli valtava uhraus. Mutta hän pelasti minut. En tiennyt lapsuusvuosinani mitään perhettäni kohdanneesta ajojahdista, mistä olen yksinomaan kiitollinen. Minulla oli onnellinen lapsuus, vaikka tiesin tulleeni hylätyksi. Luostari oli hyvä ja rakastava ympäristö kasvaa. Minua pidettiin kuin kukkaa kämmenellä. Totuus paljastui vasta viisitoistavuotissyntymäpäivänäni. Silloin sain lukea äitini jättämän kirjeen, jossa hän kertoi orpouteeni johtaneet tosiasiat. Siihen loppui onnellinen lapsuuteni. Ymmärsin silloin, minkä asian kanssa joudun elämään. Sain tietää totuuden syntyperästäni, josta minulla ei siihen mennessä ollut aavistustakaan. En kuvitellut poikkeavani millään tavalla ikätovereistani. Mutta kuinka väärässä olinkaan... Olen järjestänyt elämäni sen kirjeen viitoittamana tällaiseksi. Varovaiseksi. Ja teidänkin elämänne...

- Oletko saanut varmistettua ovatko äitisi sinulle kirjoittamat jutut totta? Jon tiukkasi tunteettomasti. - Maailma on tietenkin muuttunut 70-luvulta, mutta ei silloinkaan ketään tapettu geenivirheen takia!

- Minulla ei ole mitään syytä olla uskomatta äitini kirjettä, äiti nyyhkäisi. - Meidän kaltaisiamme vainotaan yhä.

- Miten? Ja miksi? Onko sinulla jotain todisteita? Jon vaati hellittämättä. - Kai sinulla on jotain dokumentteja? Mitä edes tarkoittaa kaltaisiamme? Ihan kuin olisimme jotain mutantteja! Vampyyreja tai ihmissusia. Onko meitä enemmänkin?

- Meillä olisi paljon puhuttavaa, mutta aikaa on vain vähän, isä puuttui puheeseen. - Jos Jonin näyte on postitettu toissa päivänä, se on muutamassa päivässä perillä, ehkä jo tänään. Genimedicillä on laitoksia ympäri maailman, naapurikaupungissakin yksi. Emme tiedä heidän proseduuriaan. Toivoaksem-

me testeissä on edes kuukauden jonot, mutta lähdemme siitä, että tulos voi nopeimmassa skenaariossa olla heidän käsissään jo ensi viikolla, emmekä välttämättä ehdi estämään sitä. Aikaa ei ole hukattavaksi. Meidän täytyy olla todella nopeita.

- Nopeita? kysyimme yhteen ääneen veljeni kanssa.

- Meidän on painuttava maan alle. Heti.

- Hei, aikalisiä! Mä en todellakaan painu mihinkään, no way! Jon naurahti ja nosti kätensä pystyyn kuin antautuakseen.

- Ilmoitatte lähimmille kavereillenne, että perhettä on kohdannut tragedia, jonka takia joudutte matkustamaan määrittelmättömäksi ajaksi pois, paikkaan, jossa ei ole tietoliikenneyhteyksiä, isä jatkoi Jonin vastaväitteistä huolimatta, vilkaisi merkitsevästi äitiin ja nyökkäsi.

- Täytyykö meidän matkustaa? Mihin? kysyin säikähäneenä. Sydämeni alkoi laukata holtitonta vauhtia. *Ei tietoliikenneyhteyksiä* kuulosti uhkaavasti somepaastolta, johon en suostuisi.

- Älä lähde tuohon mukaan, Nikka! Kukaan ei matkusta mihinkään, Jon raivosi.

- Poikakulta, ymmärrän että olet vihainen ja ymmälläsi, mutta tämä ei ole valinnainen asia, äiti sanoi. Hän oli nostanut puhelimensa korvalleen.

Päässäni humisi ja otin tukea ovenkarmista. Tämä ei voinut olla enää totta. Heräisin aivan kohta ja nauraisin tolkkuttomalle unelleni. Mutta havahduin ainoastaan epämieluisaan muistoon.

- Onko tämä samanlainen hätätilanne kuin silloin Maltalla? kysyin.

En ollut ajatellut tapahtunutta vuosikausiin, mutta nyt se palasi mieleeni. Äkkilähdön oli laukaissut kompurointini koulun

retkellä. Olin silloin kahdeksanvuotias. Korkeanpaikan kammoni oli saanut jalkani vatkaamaan riippusillalla, jota pitkin kaikki luokkatoverini olivat jo ylittäneet mitättömän kaivanteen. Kaaduin ja onnistuin telomaan nilkkani rakenteiden väliin. Sain tikkaamista vaativan haavan, joten opettajani oli vienyt minut sairaalaan, ennen kuin vanhempiini oli saatu yhteys. Muistin hämärästi isäni salakuljettaneen minut pois valkoisesta huoneesta ikkunan kautta.

Vain sen takia, ettei kukaan saanut ottaa minusta verinäytettä?

Jon näytti myös miettivän. Hänenkin täytyi muistaa tulipalokiire ja äkkilähtö. Veli oli ollut silloin kymmenen. Olimme pitäneet toisiamme kädestä viileässä helikopterissa, joka oli kiidättänyt meidät pois kotisaarelta vielä saman päivän iltana. Muistin syllisen olon, koska tajusin aiheuttaneeni haaverillani järjestyttävät seuraukset, jotka pyyhkivät entisen elämämme olemattomiin.

Haavani umpeutui aikanaan ja muuttui vaalenneeksi arveksi, mutta korkeanpaikan kammoni ei ollut laimentunut. En vieläkaan sietänyt korkeita paikkoja enkä askelmia, joiden raoista näkyi läpi. Halusin tuntea kiinteää maata jalkojeni alla.

- Täytyykö meidän lähteä Britanniasta? kysyin ja huomasin ääneni värisevän. En halunnut mihinkään Fionan, Ellan tai Samin, varsinkaan Samin luota. Vaikka suhteemme ei ollutkaan vielä vakava, se voisi muuttua kesään mennessä sellaiseksi. Meistä voisi tulla samanlaisia supattavia ja pussailevia hölmöjä kuin Jonista ja Iriksestä.

- Minä en ainakaan lähde mihinkään, Jon ilmoitti kädet puuskassa.

- Jon... isä yritti, mutta veljeni oli taipumaton.

- En lähde! hän huusi.

Äiti oli poistunut olohuoneeseen ja puhui kännykkäänsä suomea. Luostarissa asuva suomalainen sisar, Leila, oli opettanut kielen hänelle, ja äiti piti sitä äidinkielenään. Äiti oli puhunut suomea meille lapsuudessamme ja ymmärsimme Jonin kanssa sitä melko hyvin, vaikka olimme asuneet aina englantia puhuvissa maissa, ja opiskelleet koulussa saksaa sekä ranskaa. Isämme oli syntyperäinen englantilainen.

Kuuntelin puolella korvalla mitä äiti puhui, samalla kun Jon jatkoi yhä hätääntyneemmäksi käyvää pauhaustaan.

- Äiti saa kaikin mokomin rakentaa elämänsä pelkäämiselle ja irrationaaliselle pakoilulle, mutta minun ei tarvitse enää kulkea karavaanin mukana. Jos te oikeasti mitättömän sylkinäytteen seurauksena muutatte pois, niin saatte tehdä sen ilman mua! Olen bristolilainen. Elämäni on täällä! Iris. Yliopisto. Te ette voi perustella millään hämärällä salaliittopaskalla syytä kaiken tämän jättämiselle!

Katsoin veljeäni ja ymmärsin, että jos hänet pakotettaisiin valitsemaan, hän valitsisi Iriksen. Hän oli korviaan myöten rakastunut inkiväärintuoksuiseen Tolkien-friikkiin, joka piti silikonista valmistettuja haltiakorvia ja pukeutui aina violettiin. Olin kuullut heidän puhuvan kihloista, ja Jon oli maininnut haluavansa kolme lasta, johon Iris oli kihertänyt sen olevan minimimäärä.

- En valitettavasti voi pakottaa sinua mukaamme, vaikka haluaisinkin niin tehdä, isä sanoi lannistuneesti. - Ymmärrän, ettet pysty näin lyhyessä ajassa hyväksymään kohtuuttoman tuntuksia vaatimuksia. Mutta emme pyytäisi sinulta tällaista ilman hyvää syytä.

- Auttaisi, jos saisin kuulla edes jonkinlaiset perusteet! Jon syyllisti. - Vaikka lukea sen äidinäidin raapustaman kirjeen! Te ette ole esittäneet mitään konkreettista. Jätätte jotain oleellista

kertomatta. Hitto vie, täytyyhän teidän tajuta, miten kahjolta vaikutatte! Koko juttu on aivan älytön! Aivan kuin jostain b-luokan leffasta!

- Mitä äidinäidin kirjeeseen tulee, niin en minäkään ole sitä nähnyt. Äitinne piti polttaa se heti lukemisen jälkeen, isä totesi. - Ja mitä kertomatta jättämiseen tulee, niin mikäli päätät jäädä omillesi, on parasta, ettet tiedäkään tämän enempää.

- Mutta isä, Jon ulvoi. - Ettehän te voi toimia näin!

- Näin me juuri toimimme, Jon. Ja juuri nyt tarvitsemme kaiken energian pikaiseen lähtöön. Meillä onneksi on suunnitelma laadittuna tällaista hätätilannetta varten, vaikka tietysti toivoimme, ettei sitä tarvitsisi koskaan toimeenpanna. Meillä on verkostomme. Emme ole yksin. Emmekä ole kahjoja, kukaan meistä.

Isä ja Jon mittailivat toisiaan loputtomalta tuntuvan ajan kuin saippuasarjan tuijotuskilpailussa.

- Minä en lähde mukaanne, Jon sanoi lopulta ja huomasi hänen tärisevän.

Isän hartiat laskivat.

- Sitten meidän täytyy hyvästellä. Pahimmassa tapauksessa lopullisesti.

Hänen äänensä sortui käheäksi, kun hän jatkoi: - Sinun täytyy ymmärtää, että emme ehkä voi suojella sinua, jos jäät tänne. Emme voi olla sinuun missään yhteydessä ainakaan muutamaan kuukauteen, isä sanoi niin rauhallisesti, että ymmärsin hänen varautuneen tähän. Tunsin kuinka ylävatsani kiristyi pelosta.

Tämä *oli* samanlaista kuin Maltalla, mutta paljon parempaa.

- Jos päätät irrottautua meistä, emme voi kertoa sinulle tämän enempää, isä jatkoi. - Se olisi meille liian vaarallista. Ja sinullekin.

Nyt veljenikin näytti järkyttyneeltä. Hän tajusi vihdoinkin, että isä ja äiti olivat tosissaan, eivätkä heidän päänsä enää kääntyisi, vaikka hän kuinka raivoaisi.

Isä huokaisi ja nyt oli hänen vuoronsa kuulosta tyylystä ja kylmältä: – Rakas poikani. Vaihtoehdot ovat seuraavat: Joko lähdet mukaamme huomenna ja tyydyt siihen, että saat kuulla lähtömme syyt vasta sitten, kun olemme hävittäneet jälkemme täällä, ja olemme turvallisen kaukana. Tai sitten jäät tänne sen tiedon kanssa, mitä sinulla nyt on. Kun he tulevat kyselemään, on parempi mitä vähemmän tiedät.

– He? Jon kysyi ja kuulin hänen äänessään pelon.

Isä ei vastannut vaan kääntyi puoleeni.

– Sinulla, Nora, ei valitettavasti ole kuin ensimmäinen vaihtoehto valittavanasi, koska olet alaikäinen vielä puolitoista vuotta. Me määräämme äidin kanssa. Kaksi matkalaukkuja. Ei enempää.

2. luku

Astuin junasta St Michelin asemalla. Laiturin tyhjiys osoitti, ettei enää oltu suurkaupungissa. Junasta jäi pois vain kourallinen ihmisiä, jotka suunnistivat määrätietoisesti kohti puisen asemarakennuksen takana nousevaa katua. Kaupungin keskusta näytti olevan sillä suunnalla.

Aseman edustalla ei näkynyt ketään tutun näköistä. Missä Inga-täti oli?

Olin kuullut vasta muutama päivä sitten, että äidillä oli ollut velipuoli, jonka vaimo ja poika asuivat Suomessa. Minulla oli siis serkku, Pete. Tuttu perhe, jota olimme tavanneet harvakseltaan vuosien mittaan, olikin sukuamme. Toivoin, että Jon olisi myös saanut kuulla tämän. Isoveljeni piti Petestä, joka oli hänen ikätoverinsa.

Maassa oli ohut kerros kuivaa, pölyävää lunta, viima kuljetti sitä pieniksi kinoksiksi asemarakennuksen syvennyksiin. Hengitykseni höyrystyi valkeaksi pilveksi. Valotaulu ilmoitti lämpötilaksi neljä pakkasastetta. Se olisi voinut olla paljon enemmänkin. Olin lukenut, että näillä leveyksillä ei ollut mahdollisuus kokea yli kolmenkymmenen pakkasasteen lukemia, tosin näin loppupalvesta se oli epätodennäköistä. Värähdin silti. Täällä olisi kylmempää kuin missään, missä olin koskaan ollut. Poskia nipisteli ja varpaita paleli. Tuuli puhalsi housujeni läpi ja hydytti reiteni jäähän.

Hilasin kaksi matkalaukkuani aseman seinustalle ja kaivoin kännykän housujen reisitaskusta. Puhelin ei ollut elossa. Kun

painoin sen kotinäppäintä, näyttöön ilmestyi lataukseen kehottava kuvake. Isäni oli varoittanut, että museoesineen akku oli parhaat päivänsä nähnyt, mutta että näin finaalissa. Hieno.

Riisuin reppuni ja etsin sivutaskusta lapun, johon olin kirjoittanut Inga-tädin osoitteen. Päätin odottaa hakijaani vartin ja sen jälkeen ottaisin taksin, mikäli ketään ei tulisi. Plan b, kuten isä oli ohjeistanut.

Kahdenkymmenen minuutin kuluttua raahasin laukut hopeanharmaan Mercedeksen viereen ja koputin taksin ikkunaa. Kuski oli tuijottanut kännykkäänsä niin intensiivisesti, että hätkähti tullessaan keskeytetyksi. Mies vääntäytyi ulos autosta ja alkoi puhua hymyillen, mutta ymmärsin vain osan. Kuski huomasi pian, etten ollut natiivi, ja hidasti puhettaan.

- Mis-tä tu-let?

- Vaihto-oppilas Iso-Britanniasta, vastasin, kuten vanhempieni kanssa olimme sopineet. Se ei ollut edes kovin kaukana totuudesta.

Onneksi ajomatka Inga-tädin luo ei kestänyt kuin muutama minuutin, eikä ajuri ehtinyt tentata minua pidempään. Vaikka ymmärsinkin hänen kysymyksensä, näyttelin ymmärtämätöntä. Oli helpompaa niin. Auto kääntyi valtaväylältä huoltoaseman kohdalla, kiipesi mäen ja pysähtyi matalan tiilitalon eteen. Kuski päivitteli saadessaan maksun käteisellä, selaista ei ollut sattunut kuulemma aikoihin. En maksaisi kortilla mitään ennen kuin se olisi turvallista. Nykyinen korttini ei tietävästi sitä ollut ja uuden saaminen saattaisi kestää. Taksimies olisi varmasti pyörtynyt takakontista nostamansa matkalaukun käteisvaroista. Jos olisin matkustanut lentäen, lentokentän rahakoira olisi pysäyttänyt minut jo lähtöportilla.

Nousin pari askelmaa, painoin ovisummeria ja jäin odottamaan. Jos sisäänkäynti olisi ollut Englannissa, oven kummallakin puolella olisi ollut pensaita ja talon seinustaa pitkin olisi kiivennyt köynnös, mutta nyt oltiin arktisessa pohjoisessa. Tasainen hanki ei paljastanut pientäkään kohoumaa, joka olisi kielinyt jostakin kasvista. Ehkä etupiha oli pelkkää nurmikkoja, jahka se paljastuisi lumen alta.

Kapeasta ovi-ikkunasta näkyi ankea tyhjä tila, muutama kenkäpari ja suljettu sisäovi. Talo vaikutti hiljaiselta. Koko ympäristö oli hiljainen. Mistään ei kuulunut liikenteen ääniä, eikä kadulla kulkenut ketään. Bristolissa ei ollut koskaan näin äänetöntä. Aina kuului tasainen kaupungin kohina, liikenteen kumu ja lentokoneet. Ja pensasaidassa tirsakuttavat varpuset.

Vihdoin sisäovi aukaistiin ja ovi-ikkunassa vilahti hopeanvaalea kuontalo, ruudullinen flanellipaita, bändipaita ja farkut. Ovi aukesikin ulospäin ja jouduin peruuttamaan raput taaksepäin. Avaaja oli parikymppinen salskea nuorukainen, atleettinen ja pitkä. Ilmiselvä viikinki katseli minua korkeuksistaan.

- Saakeli, Noora! nuori mies sadatteli. - Pahus! Mutsi sekoilee. Kalenterissa luki sun nimi vasta sunnuntain kohdalla. Sori!

Kuka tämä hyvännäköinen pitkätukka oli? Hän tempaisi toisen laukuistani, kääntyi kannoillaan ja jätti minut ovelle kutsumatta sisään.

- Mutsi hemmetti, Noora on täällä! nuorukainen karjui, läimäytti painavan laukkuni pienen eteisen takana näkyvään aulaan, ja palasi sitten luokseni hakemaan toisen laukkuni. Huomasin hänen olevan paljain jaloin. Hän tuoksui häkellyttävän hyvälle; tervalle ja hunajalle.

- Tuu sisään, ettei lämpö karkaa harakoille, hän sanoi ja käski minun sulkea ovi jäljessäni. Sitten hän huusi jälleen mutsia.

Kumarruin aukomaan tennareitteni solmuja. En ymmärtänyt kaikkea mitä nuorukainen oli juuri sanonut harakoista. Nehän olivat lintuja?

Ja *mutsi*. Eikö se sana tarkoittanutkin äitiä?

Eihän tuo tyyppi voinut olla Ingan poika Pete.

Muistin laiheliinin, joka oli heittänyt tikkaa Jonin kanssa koko viikonlopun, jonka he olivat viettäneet vierainamme Bristolissa viitisen vuotta sitten. Pete oli ollut kiharatukkainen, silmälasipäinen murrosikäinen, jolla oli nikotteleva nauru. Tämä edessäni seisova komistus ei ollut sama tyyppi, ei edes samalta planeetalta. Äiti oli sitä paitsi sanonut Peten aloittaneen viime syksynä opiskelun Pohjois-Suomessa.

Oliko Inga-täti ottanut luokseen vuokralaisen? Vuokralaisen, joka kutsui häntä *mutsikseen*?

– Mutsi, huhuu! viikinki jatkoi huuteluaan ja osoitti minulle naulakkoa, johon ripustaa päällysvaatteet. Huomasin olevani reilunkokoisessa eteisaulassa, josta oli aukinaisia ovia mooneen suuntaan.

– Sinä asut täällä? hain sanoja riisuessani metsänvihreää maihariani. Tuntui kuin koko suomen kieli olisi äkillisesti pyyhkäisty pois muististani.

– Joo. Asun.

– Kuka sinä olet?

– Pete! nuorukainen tuhahti närkästyneesti. – Sun serkku.

– Et ole, töksäytin.

– Just. Onhan siitä useampi vuosi, kun on viimeksi nähty, mutta sama Pete mä silti oon.

– Et ole... tuttu.

– En niin, hän totesi turhautuneella äänensävyllä.

Samassa Inga-täti hoiperteli kulman takaa. Muistin hänet, joskin näin heti, että hän oli pöhöttynyt roimasti. Poskille hui-